

Sufinancira
Europska unija

6. tema, Lekcija 5

„Okoliš i ja” Koraci 2 - 7

Autorica: Carla Marsili

anthro p o l i s

Sadržaj

2. korak: Razumijevanje sadržaja
3. korak: Faza analize/Fokus
4. korak: Faza sinteze/Primjena
5. korak: Jezik
6. korak: Potvrda naučenog/Refleksija
7. korak: Vrednovanje

BE-IN

Sufinancira
Europska unija

2. korak: Razumijevanje sadržaja

Slijedi izvadak iz serije High Five 3 Oxford University Press, Bowden P. i Delaney D. (2014: 72-75).

„Teorija zabave”

„Posljedice globalnog zatopljenja vidljive su svuda oko nas. Led se topi na Zemljinim polovima, neke životinje i biljke su u opasnosti od izumiranja, a tropske oluje su jače i češće nego prije. Šumski požari, poplave i suše također su postali vrlo česti.”

„Dakle, što je globalno zatopljenje i zašto se događa? Zemlja proizvodi *stakleničke plinove* koji štite naš svijet. Staklenički plinovi su dobri jer pomažu održati Zemlju toplom. Pojavljuju se u prirodi, ali nastaju i nekim ljudskim aktivnostima, na primjer, kada sagorijevamo fosilna goriva. Ostale ljudske aktivnosti koje povećavaju razinu stakleničkih plinova su krčenje šuma i putovanje automobilom ili avionom. Ako se proizvodi previše stakleničkih plinova, temperatura u Zemljinoj atmosferi raste. To se zove globalno zagrijavanje i ima negativan učinak na okoliš.”

„Što možemo učiniti da pomognemo? Svi možemo više reciklirati! Kada nešto bacimo, to se odvozi na odlagalište ili se spaljuje i nikad se više ne koristi. Ako nešto recikliramo, od toga se pravi novi proizvod koji neće zagađivati okoliš. Recikliranjem se štedi energija, čuvaju prirodni resursi i ograničava proizvodnja stakleničkih plinova.”

„Svi znamo da bismo trebali reciklirati, ali mnogi od nas to ne čine. U Europskoj uniji recikliramo samo 25% kućnog otpada. Većina otpada koje ide na odlagalište u Europi mogla bi se reciklirati. Dakle, kako možemo potaknuti ljude da više recikliraju? Istraživači u Švedskoj otkrili su da ljudi više recikliraju ako se od toga napravi igra. To se zove ‘teorija zabave’.”

„Istraživači su radili eksperimente kako bi provjerili svoju teoriju. U njihovom prvom eksperimentu, prikupljanje boca pretvoreno je u igru! Svjetla i tabla dodani su u prostor za prikupljanje boca i svaki put kad bi ljudi stavili bocu u spremnik, osvajali su bodove. Ova je igra bila veliki uspjeh. U 24 sata koristilo ju je gotovo 100 ljudi, dok su tradicionalni spremnik na istom području koristile samo dvije osobe.”

„U drugom eksperimentu, istraživači su uzeli običnu kantu za smeće i dodali zvučni efekt pada nečega s velike visine u nju. Kad su ljudi bacali smeće u kantu, aktivirao se zvučni efekt i čuli su zvuk pada, a zatim veliki tresak! Ljudima se svidjela kanta. U jednom danu u ‘kanti za zabavu’ skupljeno je 72 kg smeća. U običnoj kanti, malo dalje, skupilo se samo 31 kg smeća.”

„Švedski istraživači dokazali su da je teorija zabave istinita: ljudi rade stvari češće ako su zabavne. Možda se u budućnosti možemo zabaviti reciklirajući i spasiti naš planet!”

2. korak: Razumijevanje sadržaja (2)

Pročitajte članak pod naslovom „[Pollution \(Zagađenje\)](#)” National Geographica, Resource Library (2022). Članku možete pristupiti klikom na naslov.

Upute

Tekst treba podijeliti u 3 dijela. Svi rade na prvom dijelu teksta, a ostatak teksta se zatim dijeli: onečišćenje zraka (1), vode (2) i zemlje (3).

Nastavnik:ca može izabrati hoće li učenike:ce podijeliti u grupe i svakoj grupi dati dio za rad (preporučljivo) ili će dati materijal cijelom razredu u različitim trenucima da ga individualno izvode.

Aktivnosti su raspoređene na sljedeći način:

1 – spoji riječi s odgovarajućom slikom

1a – spoji podcrtane riječi s njihovom definicijom/značenjem

1b – odaberi točan odgovor na pitanja

1c – odgovori na pitanja

2. korak: Razumijevanje sadržaja (2)

Primjer aktivnosti,

2. korak

Upari nazive i definicije

1. Efekt staklenika	A. unošenje štetnih materijala u okoliš
2. Globalno zagrijavanje	B. prikupljanje smeća i drugih onečišćenja na centralnoj lokaciji
3. Sječa šuma	C. ponovno korištenje proizvoda umjesto proizvodnje novih
4. Zagađenje	D. uklanjanje šume za stvaranje poljoprivrednog zemljišta ili za izgradnju cesta i/ili zgrada
5. Recikliranje	E. Zemlja je prevruća zbog efekta staklenika
6. Odlagališta otpada	F. Učinak previše plinova proizvedenih ljudskim aktivnostima na Zemlji

3. korak: Faza analize/Fokus

Stratificirajte (podijelite aktivnost na više slojeva) na sljedeći način:

1. Aktivnost točno/netočno
2. Aktivnost višestrukog izbora
3. Aktivnost točno/netočno/ništa od ponuđenog

Ove aktivnosti pomažu učeniku:ci da se usredotoči na sadržaj i značenje.

Važno je dati im točne odgovore za samoprovjeru, a ne *izmamiti* odgovore prije nastavka. Ovo je bitno jer održava *afektivni filter* niskim i pokazuje učenicima da nisu ocjenjivani. Povećava osjećaj „ja to mogu” i samosvijest.

Ispravljaju svoje odgovore i ponovno uspostavljaju fokus prije nego što krenu dalje.

4. korak: Faza sinteze/Primjena

Stratificirane vježbe koje predlažemo pomažu učenicima:ama da govore o temi i steknu potreban akademski jezik.

Prijedlog vježbe:

Odaberite najbolje rečenice, od onih navedenih na danom popisu, kako biste opisali, saželi i govorili o temi. Ove vježbe su stratificirane i učenici:e mogu birati između njih s obzirom na svoje sposobnosti. Ako ne, vježbu im dodjeljuje nastavnik:ca, ovisno o tome imaju li učenici:e iskustva u radu s ovakvim tipom vježbi.

Ovakva vrsta vježbe daje razne mogućnosti za skele u učenju.

- Izbor između dviju rečenica (najlakša opcija)
- Izbor između zadanog broja (ako su rečenice prikazane kodiranim redoslijedom) ili
- Izbor između rečenica koje se odnose na temu i onih koje s njom nisu povezane.
- Prepisivanje rečenica u desni stupac.
- Korištenje rečenica koje sumiraju tekst.
- Mogućnost izbora između:
*Točno / Netočno / Ništa od navedenog i
Ispravite netočne rečenice*
- Sažimanje teksta i objašnjavanje vlastitim riječima.

5. korak: Jezik

Ova faza pomaže učenicima:ama da steknu i poboljšaju svoj jezik kako bi stekli i tečnost i točnost zajedno s akademskim jezikom. Štoviše, pruža učenicima:ama iz ranjivih skupina odgovarajuću skelu. Ova će se skela, kao i obično, koristiti samo ako je potrebna. Prema našem iskustvu, vrlo je korisna za sve učenike:ce i za različite stupnjeve težine.

Stratificirane (višeslojne) aktivnosti:

Spojite rečenice odgovarajućim veznicima.

(primjer aktivnosti u tri sloja)

1. dva veznika na izbor
2. popis veznika za umetanje
3. prazna linija za popunjavanje

6. korak: Potvrda naučenog/Refleksija

1. aktivnost

Faza refleksije može biti ili jednostavan rad na upitnicima s konceptualnim karticama ili pravi istraživački rad na relevantnoj temi.

U ovom slučaju priprema se tema istraživanja o ekstremnim vremenskim uvjetima. Aktivnosti za ovaj odjeljak izvedene su iz National Geographica (2022) „[Extreme Weather on Earth](#)”, Resource Library Activity. Slijedite poveznicu iz *Izvora* na kraju prezentacije kako biste vidjeli pripremljene aktivnosti i dobili inspiraciju za načine na koje možete izraditi svoj nastavni plan.

2. aktivnost

Istraživački projekti u grupama

STEVE CUTTS

Pogledajte web stranicu Stevea Cuttsa i informacije koje o njemu možete zaključiti iz dostupnog teksta na Wikipediji.

Izvori

- <https://www.stevecutts.com/>
- Wikipedia Steve Cutts

Odgovorite na pitanja: (sve grupe)

Kada i gdje je rođen Steve Cutts?

Koja je njegova akademska pozadina?

Gdje on radi?

Što on radi?

Koje su teme njegovih videa?

Zašto, po vašem mišljenju, nemaju dijaloge?

Koja je glazbena tema koju koristi?

Kakve vam emocije prenosi?

Zašto, prema vašem mišljenju, koristi istu glazbu kroz cijeli video?

Postoji li u galeriji video koji prikazuje moguća rješenja problema prikazanih u videu „Man“?

Kakvo je vaše mišljenje o radu Stevea Cuttsa? Kakve emocije kod vas izazivaju njegovi videouratci? Što želi postići kroz njih?

SAVJET:

Osigurajte svakoj grupi skelu (ako je potrebno). Skela bi trebala biti jezična - koja pomaže ranjivim učenicima da verbaliziraju svoje odgovore, posebno o emocijama koje osjećaju. Zapamtite: imenovati emocije i govoriti o njima nije nimalo lako. Čak i ako je povezano s nekom temom.

3. aktivnost

Mogućnost drugih tema?

Recikliranje: Možete se koristiti tekstom Luanaigh C. (2010) “Recycled Island: plastic fantastic?”, The Guardian (vidi *Izvori*).

O tebi

- Što činiš kako bi pomogla/pomogao okolišu?
- Razvrstavaš li otpad?
- Postoji li u tvom području prikupljanje otpada *od vrata do vrata*?
- Recikliraš li odjeću?
- Najčešće se kupiš ili tuširaš?

Odgovori na ova pitanja i intervjuiraj dva svoja učitelja:ice o ovim pitanjima.

7. korak: Vrednovanje

Posljednja faza je vrednovanje procesa učenja koje se može provesti putem usmenog testa, testa višestrukog izbora ili aktivnosti upisivanja dijelova teksta koji nedostaju. Korištenje ludičkih pristupa, kao što je ranije navedeno, može biti korisno prije individualnog testiranja s ciljem pregleda još boljeg i trajnijeg usvajanja novonaučenih pojmova. Ovo će biti korisno za sljedeću fazu evaluacije. Ova se aktivnost može provoditi u parovima ili pojedinačno.

Možete slijediti upute navedene u dokumentu „Ako mi to znamo... znam i ja” koji se nalazi u datoteci **Za vježbu 5. teme.**

Izvori

Bowden P. and Delaney D. (2014), High Five 3, Oxford University Press Series.

Cutts S. (2016) Steve Cutts, dostupno na <https://www.stevecutts.com/>.

National Geographic (2022) "Extreme Weather on Earth", Resource Library Activity, dostupno na <https://www.nationalgeographic.org/activity/extreme-weather-on-earth/>.

National Geographic (2022), "Pollution", Resource Activity Library, dostupno na <https://education.nationalgeographic.org/resource/pollution>

Luanaigh C. (2010) "Recycled Island: plastic fantastic?", The Guardian, dostupno na <https://www.theguardian.com/environment/2010/aug/08/recycled-island-plastic-waste-pacific>.

Wikipedia (2022) Steve Cutts, dostupno https://en.wikipedia.org/wiki/Steve_Cutts.

anthro polis

BE-IN

**Sufinancira
Europska unija**

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih. (Kod projekta: 2021-1-IT02-KA220-SCH-000032833)